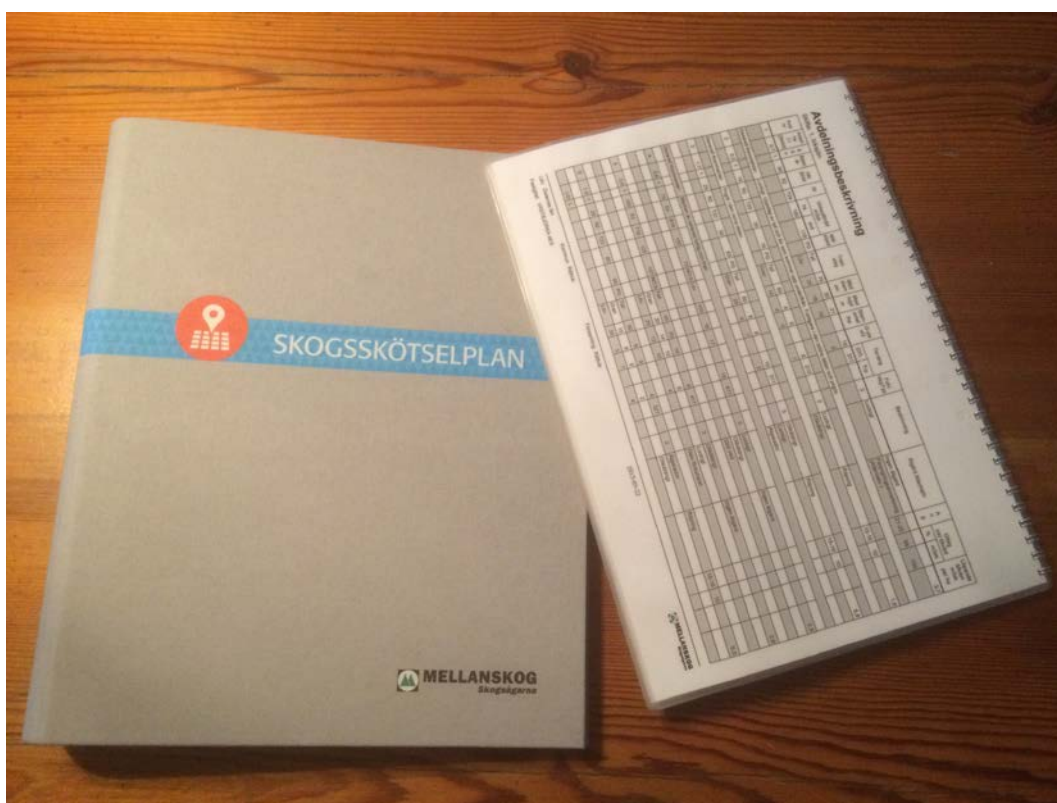

SKOGSMÄSTARPROGRAMMET Examensarbete 2016:19

Skogsskötselplanens betydelse

The importance of the forest management plan

Marcus Ollas

Examensarbete i skogshushållning, 15 hp
Serienamn: Examensarbete/SLU, Skogsmästarprogrammet 2016:19
SLU-Skogsmästarskolan
Box 43
739 21 SKINNSKATTEBERG
Tel: 0222-349 50

Skogsskötselplanens betydelse

The importance of the forest management plan

Marcus Ollas

Handledare: Eric Sundstedt, SLU Skogsmästarskolan

Examinator: Staffan Stenhag, SLU Skogsmästarskolan

Omfattning: 15 hp

Nivå och fördjupning: Självständigt arbete (examensarbete) med nivå och fördjupning G2E med möjlighet att erhålla kandidat- och yrkesexamen

Kurstitel: Kandidatarbete i Skogshushållning

Kurskod: EX0624

Program/utbildning: Skogsmästarprogrammet

Utgivningsort: Skinnskatteberg

Utgivningsår: 2016

Elektronisk publicering: <http://stud.epsilon.slu.se>

Serienamn: Examensarbete /SLU, Skogsmästarprogrammet

Serienummer: 2016:19

Omslagsbild: Skogsskötselplan med avdelningsbeskrivning. Foto Marcus Ollas.

Nyckelord: medlemmar, skogsskötsel, hjälpmedel

Sveriges lantbruksuniversitet
Skogsvetenskapliga fakulteten
Skogsmästarskolan

FÖRORD

Detta är mitt examensarbete som utgör 15 högskolepoäng inom ämnet skogshushållning och det kommer att avsluta mina studier på Skogsmästarskolan i Skinnskatteberg.

Jag vill tacka min uppdragsgivare på Mellanskog, Hans Kättström som gav mig förtroendet att utföra detta examensarbete och som hjälpte mig med att utforma enkäten.

Jag vill även tacka Kristina Söderström på Mellanskog som också hjälpte mig med att utforma enkäten.

Jag vill också tacka Anna Beronius på LRF Konsult som också har hjälpt mig med att utforma enkäten.

Jag vill också ge ett stort tack till Fredrik Mikaelsson på Mellanskog som har hjälpt mig med de frågor och funderingar som har kommit upp under arbetets gång och som även hjälpte mig med utskicket av alla de enkäter som skulle ut till medlemmarna.

Jag vill även tacka min handledare på Skogsmästarskolan Eric Sundstedt för all hjälp och feedback.

Sedan vill jag också tacka alla medlemmar som svarade på enkäten.

Västbjörka 2015-05-23

Marcus Ollas

INNEHÅLL

FÖRORD.....	iii
INNEHÅLL	v
1. ABSTRACT	1
2. INLEDNING.....	3
2.1 Marknadsföring.....	3
2.2 Mål med sitt skogsägande	4
2.3 Medlemmar och icke-medlemmar i skogsägarförening.....	6
2.4 Traditionell skogsskötselplan.....	6
2.5 Syfte	7
3. MATERIAL OCH METODER.....	9
3.1 Enkät.....	9
4. RESULTAT.....	11
4.1 Redovisning av enkätfrågor	11
5. DISKUSSION	23
6. SAMMANFATTNING	25
7. REFERENSLISTA	27
7.1 Publikationer.....	27
7.2 Internet.....	27
8. BILAGOR.....	29
Bilaga 1 Följebrev	31
Bilaga 2 Enkät.....	32

1. ABSTRACT

How meaningful is a forest management plan, is it something that every forest owners must have for their property, or is it enough that they have a plan in their head?

This study is conducted is to find out how meaningful a forest management plan is for Mellanskog members in Vo Northern Dalarna. We have chosen in this case to get answers through a questionnaire survey. The questionnaire contains questions that are both open and closed. The questionnaires together with an explaining letter were sent to 69 members who were chosen at random through Mellanskogs own members list.

The result from the study shows that most forest owners plan correct measures with the help of the plan and therefore one can assume that it will be used.

The forest owners prefer to read the plan from the file and the forest owners received a personal review with an inspector.

The forest owners did not think that the forest management plan was difficult to understand. They thought that it was enough with a new forest management plan every 10 years.

Most forest owners think that it is an inferior care if they not have a current forest management plan. It shows that forest owners realize what can happen if you not have a current.

There is a very high percentage who think that the forest management plan is important.

2. INLEDNING

Hur betydelsefull är egentligen en skogskötselplan, är det någonting som varje skogsägare måste ha över sin fastighet eller räcker det inte att man har sin plan i huvudet?

Varje skogsägare har sina egna mål och visioner över hur de vill sköta sin skog. Sedan är det upp till skogsägarföreningarna att hjälpa skogsägarna med rådgivning över vad som är bäst för skogsägarnas situation. Men det är ju inte alla som får förtroendet att göra en skogsskötselplan åt en skogsägare. För att man ska få skogsägarnas förtroende kan det kväva många års samarbete eller så räcker det med att man bara marknadsför sig på bästa sätt.

2.1 Marknadsföring

”Nyckeln till framgång för ett företag är att fastställa målgruppens behov och tillgodose detta mer effektivt än konkurrenterna” (Magnusson & Forssblad, 2009).

Varför handlar en kund? Det kan bero på många saker varför en kund handlar. Men oftast är det för att de är i behov av någon slags produkt. Produkten ska göra någon slags nytta och produkten ska även lösa problem (Magnusson & Forssblad, 2009).

De företag som alltid har kunden i centrum har ett försprång, genom att man försöker tillgodose kundens behov. Sedan om kunden blir missnöjd med produkten, ska man rätta till det så snabbt som möjligt. De kunder man redan har ska man vara rädd om. Det är en större ansträngning att värva en ny kund än att behålla en gammal (Magnusson & Forssblad, 2009).

Industriell marknadsföring handlar mycket om interaktion, samspel. Det kan vara mellan säljare och köpare eller så kan det vara representanter för säljar- och köparsidan. Allteftersom tiden går, så utvecklas ofta ett nätverk av personer och relationer och då stärks även banden mellan köpar- och säljarföretagen. Om en inköpare skulle få för sig att sluta på det köpande företaget, så finns det ändå många kontakter kvar som gör att det ska mycket till för att köparföretaget slutar med affärsförbindelserna med det säljande företaget. I dagens hårda konkurrensvärld har naturligtvis plats och pris också en stor betydelse (Magnusson & Forssblad, 2009).

Om man ska lyckas lansera en ny produkt, då kräver det även att man gör reklam. Reklam är ett mycket bra hjälpmedel om man ska lyckas med sin marknadsföring. Men det kan ta tid att påverka kunden med hjälp av reklam och därför ska reklamen upprepas. Den förbereder och underlättar kundens beslut. Sedan måste man även veta hur målgruppen ser ut som reklamen ska nå ut till.

Det kan bero på om de har tillgång till email, internet eller andra tekniska hjälpmedel eller om reklamen bara ska ges ut i pappersformat. Sedan gäller det att man har en bra produkt, men naturligtvis beror värdet i hög grad på relationen kund – leverantör samt det varumärke som man har lyckats skapa (Magnusson & Forssblad, 2009).

Det finns många olika varianter av reklam och dem finns överallt. Reklamblad, broschyrer, i papperstidningar, e-post, telefonsamtal, mässor, företagskvällar etc. etc. Man måste helt enkelt synas och höras om man ska kunna marknadsföra sig.

För att man ska lyckas introducera en ny produkt eller tjänst, så krävs det att man har en idé. Man ska fundera om den här produkten eller tjänsten kommer att lösa problem eller behov. Sedan ska man fundera vad det finns för problem eller behov som måste lösas med hjälp av produkten eller tjänsten. Idén och den färdiga produkten måste skapa en nytta för kunden och på så sätt gör det att han/hon är villig att betala för den. Produkten kan vara till nytta för dem som har användning av den, men den kan däremot inte skapa ekonomisk nytta för den som ska betala och då är den svårsåld. Man måste tänka ut vad det finns för marknad och vilka behov ens kunder har. Sedan måste man fundera vad det finns för liknande produkter som liknar den idé man själv har. Det är bra om man tänker ut vad det finns för problem med produkten. Då kan man göra sin idé mycket bättre (Länk A, Hämtad 2016-03-01).

De skogsägare som beställer en ny skogsskötselplan, har antingen haft en plan sedan innan som måste förnyas eller p.g.a. generationsskifte, värdering etc. Det vanligaste är att skogsägaren kontaktar inspektorn och beställer en skogsskötselplan, men ibland händer det att inspektorn kontaktar skogsägaren och tycker att han/hon ska ha en skogsskötselplan. Han man en gång beställt en skogsskötselplan så har man också byggt en relation och kontakt till den planframställande organisationen som oftast är en skogsägarförening. Men det är inte helt säkert att den som har förmedlat skogsskötselplanen även kommer att få köpa virke av skogsägaren. Det är oftast tillfälligheter som styr vem skogsägaren väljer att leverera sitt virke till.

2.2 Mål med sitt skogsägande

Det har gjorts lite olika studier vad gäller skogsägarnas mål med sitt skogsägande. Många av de skogsägare som var med i studien hade landskapsbilden som sitt mål när det gällde skogsskötsel intill bostadshuset. Men landskapsbilden gällde inte bara intill bostadshuset. Det gällde även för flera avdelningar på fastigheten, sådana som de har en speciell relation till. De avdelningar som ligger lite mer avsides är skötta enligt det traditionella trakthyggesbruket, uppger skogsägarna (Berglund & Nilsson, 2012).

Många av de skogsägare som var med i studien tog även ut brännved från sin skog (Berglund & Nilsson, 2012).

Ett annat stort mål som skogsägarna har med sitt skogsägande är tradition. Då gäller det framförallt vissa avdelningar på fastigheten, som ligger lite extra varmt om hjärtat på dem (Törnqvist, 1995). Det kan vara avdelningar som skogsägaren har planterat själv eller så kan det vara avdelningar som han/hon har varit med och skött sedan dennes far ägde skogen. Sedan är det även många skogsägare som strävar efter att lämna över en välskött skog till nästa generation som kommer att ta över i framtiden (Svanstedt, 2012). Ett annat mycket viktigt mål som skogsägarna har med sitt skogsägande är att de vill ha ett så högt nuvärde som möjligt (Berglund & Nilsson, 2012).

Det finns även en annan studie i ämnet som är tagen från ett gammalt examensarbete som handlar om hur medlemmarna ser på skogsägarföreningen. Det kan även nämnas att undersökningen bygger på en enkätundersökning. I en av frågorna på enkäten vill man ta reda på hur medlemmarna ser på målen, effektiv kapitalförvaltning respektive andra värden och hur dem avvägs. En tredjedel av medlemmarna anser att effektiv kapitalförvaltning och andra värden är lika viktiga för dem. Medan en större del av medlemmarna som har mer än 100 ha skog anser att effektiv kapitalförvaltning är viktigare än andra värden (Björklund, 2003).

En annan studie som har gjorts i ämnet är vad olika sorters skogsägare har för behov och mål med sitt skogsägande och då har man delat in skogsägarna i olika segment för att lättare kunna dela in dem. Alla skogsägare har olika bakgrund, vissa är åbor och andra är utbor, kvinnor och män, yngre och äldre. De flesta skogsägare är ekonomiskt beroende av sin fastighet och sedan finns det dem som kanske är tvärt om (Gunnarsson & Mårtensson, 2004).

Första segmentet som delades in är skogsägare som bor i tätorter, delägare, är 45 år eller yngre, utbor som äger mellan 51-150 ha och utbor som äger mer än 150 ha. Den här gruppen av skogsägare är intresserad av att samarbetspartnern erbjuder de skogliga tjänster som finns, de är även intresserad av utbildning och även planering. Den ekonomiska avkastningen är inte det viktigaste hos den här gruppen av skogsägare, men desto viktigare för dem är naturvärden. Andra segmentet som delades in är skogsägare som är åbor, äger mer än 150 ha och är jordbrukare. Den här gruppen av skogsägare är intresserad av att köpa in de flesta skogliga tjänster som erbjuds, men dem är mindre intresserad av utbildning och planering. Hos den här gruppen av skogsägare är den ekonomiska avkastningen och ökat virkesförråd det viktigaste målen med deras skogsägande. Vad de anser som mindre viktigt är naturvärden. Tredje segmentet som delades in är skogsägare som också är åbor, äger mellan 51-150 ha, ensamägande män i åldrarna 61 år eller äldre. Den här gruppen av skogsägare är mindre intresserad av att köpa in skogliga tjänster, mindre intresserad av utbildning och mindre intresserad av planering. Hos den här gruppen av skogsägare är den ekonomiska avkastningen deras viktigaste mål samt känslan av att äga skog och att bevara en

ägartradition. Fjärde och sista segmentet av skogsägare som delades in är ensamägande kvinnor. Den här gruppen av skogsägare är mycket intresserad av att köpa in skogliga tjänster och att få hjälp med den skogliga planeringen. Deras största mål med skogsägandet är känslan av att äga skog, tillgång till jakt och fiske, ved och virke till husbehovet samt att det finns möjlighet till egen sysselsättning. De kvinnliga skogsägarna i den här studien tycker också att det är viktigt att den skogliga samarbetspartnern erbjuder kvalitet på dem tjänster som utförs, även erbjuder skoglig rådgivning samt att det även finns tillgång till ett komplett utbud av tjänster (Gunnarsson & Mårtensson, 2004).

2.3 Medlemmar och icke-medlemmar i skogsägarförening

Enligt en studie som har gjorts, så anses det att medlemmar i en skogsägarförening har högre kunskaper inom skogsbruk än vad icke-medlemmar har. Medlemmarna är oftast mer intresserade av att lära sig skogliga kunskaper än vad icke-medlemmar är. Sedan är även medlemmarna i större omfattning självlärda genom att de har lärt sig av sin far, gått på skogsdagar och vissa har till och med någon skoglig utbildning i bakgrunden. Medlemmarna som var med i den här studien, anser att de själva är ansvariga för det beslut och löpande arbete som ska göras på fastigheten. Icke-medlemmar tar oftast hjälp av en närstående när beslut skall tas (Lidestav & Nordfjell, 2002).

2.4 Traditionell skogsskötselplan

Det har gjorts många studier angående skogsskötselplanens brister, ett exempel är en studie som Skogforsk har tagit fram. Skogforsk hävdar bl.a. att den traditionella skogsskötselplanen inte anpassas till skogsägarens individuella behov och förutsättningar. Men samtidigt måste det understrykas att skogsskötselplanen är ett väldigt bra stöd och hjälpmedel för både skogsägare och planframställande organisationer som kommunikationsunderlag vid olika typer av kontakter (Sonesson, Eriksson & Pettersson, 2006).

I undersökningen som studien bygger på, så vill Skogforsk försöka att förnya skogsskötselplanen och göra den mera individuellt anpassad för skogsägaren. Det genomfördes intervjuer i två omgångar med 17 respektive 27 skogsägare och skogsägarna var från hela Sverige (Wilhelmsson, 2011). Av de 17 skogsägarna som intervjuades i den första omgången, så valde 12 skogsägare olika kombinationer av tjänster istället för den traditionella skogsskötselplanen, 4 skogsägare valde en traditionell skogsskötselplan med tilläggstjänster och en skogsägare valde den traditionella skogsskötselplanen. De mest valda tjänsterna utöver den traditionella skogsskötselplanen var strategi, gallring och skogsvård. Av de 27 skogsägarna som intervjuades i den andra omgången, så valde de flesta skogsägare en traditionell skogsskötselplan som bas för sitt beslutsunderlag med tilläggstjänster. Tre skogsägare avstod från den traditionella skogsskötselplanen

och fem skogsägare valde endast den traditionella skogsskötselplanen (Sonesson, Eriksson & Pettersson, 2006).

Sedan jämfördes valen av de tjänster som skogsägarna gjorde. Då kom de fram till att de skogsägare som hade en aktuell traditionell skogsskötselplan, så var det ca 90 % av dem som valde en sådan igen. De skogsägare som inte hade en aktuell traditionell skogsskötselplan, så var det ca 45 % av skogsägarna som valde en sådan som bas i sitt beslutsunderlag (Sonesson, Eriksson & Pettersson, 2006).

Skogforsk menar att olika skogsägare har olika behov av beslutsstöd. Det kan bero på ekonomi, kunskap, intresse, självverksamhet och var fastigheten är belägen (Sonesson, Eriksson & Pettersson, 2006).

Skillnaden mellan en traditionell skogsskötselplan och en traditionell skogsskötselplan med tilläggstjänster är att kostnaden blir mycket högre för den traditionella skogsskötselplanen med tilläggstjänster (Sonesson, Eriksson & Pettersson, 2006).

Sedan måste man komma ihåg att möjligheterna med en traditionell skogsskötselplan är många, särskilt om en skogsägarförening utför tjänsten t.ex. Mellanskog. Det är ett bra beslutsunderlag. Alla sorters skogsägare använder sig av skogsskötselplanen, självverksamma och delvis självverksamma skogsägare och även skogsägare som inte är självverksamma. Man kan göra övergripande ekonomiska beräkningar med en skogsskötselplan. Det är bra som värderingsunderlag vid försäljning, banklån och generationsväxlingar. Beställer man en grön skogsskötselplan kan man välja att bli PEFC certifierad. Skogsskötselplanen är bra som orienteringsunderlag och väljer man att bli medlem i Mellanskog, så har man även tillgång till medlemswebben och medlems-appen. Sedan är det även dokumentation för kommande generationer (Fredrik Mikaelsson, Planansvarig Dalarna/Gästrikland, Mellanskog, Personlig kommunikation 2016-02-23).

2.5 Syfte

Syftet med det här examensarbetet är att ta reda på hur betydelsefull skogsskötselplanen är för skogsägarna som i det här fallet är medlemmar i Mellanskog. Är skogsskötselplanen betydelsefull eller är det något som bara får stå och samla damm? Jag har valt att begränsa mig till Vo Norra Dalarna.

3. MATERIAL OCH METODER

För att man ska kunna ta reda på hur betydelsefull skogsskötselplanen är för medlemmar i Mellanskog, Vo Norra Dalarna, så har man valt i det här fallet att få svar på det genom en enkätundersökning. Enkäten har utformats genom diskussioner med Mellanskogs Vo-chef Norra Dalarna, Hans Kättström, skogsinspektor Kristina Söderström och handledare Eric Sundstedt på SLU Skogsmästarskolan.

Enkäten innehåller frågor som både är öppna och slutna och det finns totalt 19 frågor som har arbetats fram under en längre period.

Enkäter med följebrev och frankerat svarskuvert skickades från kontoret i Mora den 2016-01-20 till 69 medlemmar och de valdes ut slumpvis genom Mellanskogs egna medlemsregister. Den 2016-02-03 skulle enkäterna senast vara tillbaka på kontoret i Mora.

Därefter har alla svaren sammanställts i Microsoft Excel och sedan ska allt skrivas ner i en rapport med hjälp av Microsoft Word.

3.1 Enkät

Det finns ganska stora möjligheter att samla in data om och från människor. Det finns så kallade registerdata och där samlas det in data utan att människan i frågan är med i arbetet. Det kan vara medlemsregister från någon förening, personalförteckningar från arbetsplatser eller t.ex. registret över totalbefolkningen. Men man kan även samla in data genom telefonintervjuer, personliga intervjuer och genom enkäter. Det finns vissa likheter mellan enkäter och personliga intervjuer, men den stora skillnaden är att den som svarar på frågorna i en enkät, även formulerar sina svar på ett eller annat sätt och sedan finns det även ingen intervjuare med i bilden (Trost, 2007).

Det finns olika typer av enkäter och då skiljer man på postenkäter och gruppenkäter. Postenkäterna sänds med post, men de kan även sändas på andra sätt, t.ex. genom e-post eller att enkäterna ligger på internet för besvarande i elektronisk form. Gruppenkäter förekommer mycket i skolor och även i andra sammanhang där det samlas mycket folk som lätt kan nås med ett frågeformulär. Vid sådana tillfällen när det gäller gruppenkäter så finns det oftast en person som sköter om insamlandet av svaren och som man även kan ställa frågor till om det finns några frågetecken om frågorna i enkäten (Trost, 2007).

Det finns ibland tillfällen då man kombinerar personliga intervjuer med enkäter. Vid sådana tillfällen är det för att man tror att vissa frågor är för känsliga för att den som intervjuas ska vilja berätta (Trost, 2007).

Nu för tiden har man tagit mer och mer hjälp av datorer vid insamling av data. Det händer särskilt ibland vid telefonintervjuer då en metallisk röst ställer frågorna och svaren registreras automatiskt (Trost, 2007).

4. RESULTAT

I resultatet presenteras svaren från enkätundersökningen som besvarades av medlemmar i Mellanskog inom Vo Norra Dalarna under februari månad.

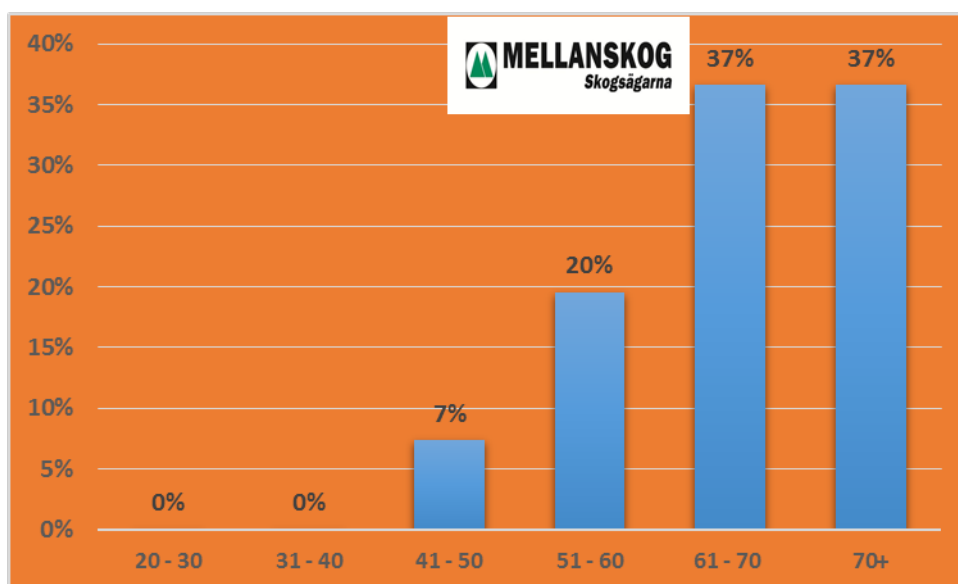
Det skickades ut enkäter till 69 medlemmar och sammanlagt besvarades 41 enkäter. Svarsfrekvensen blir 59 procent.

För att underlätta redovisningen av resultaten, så görs detta med hjälp av olika typer av diagram. Det är stapeldiagram och cirkeldiagram som i huvudsak har används i resultatet-redovisningen.

4.1 Redovisning av enkätfrågor

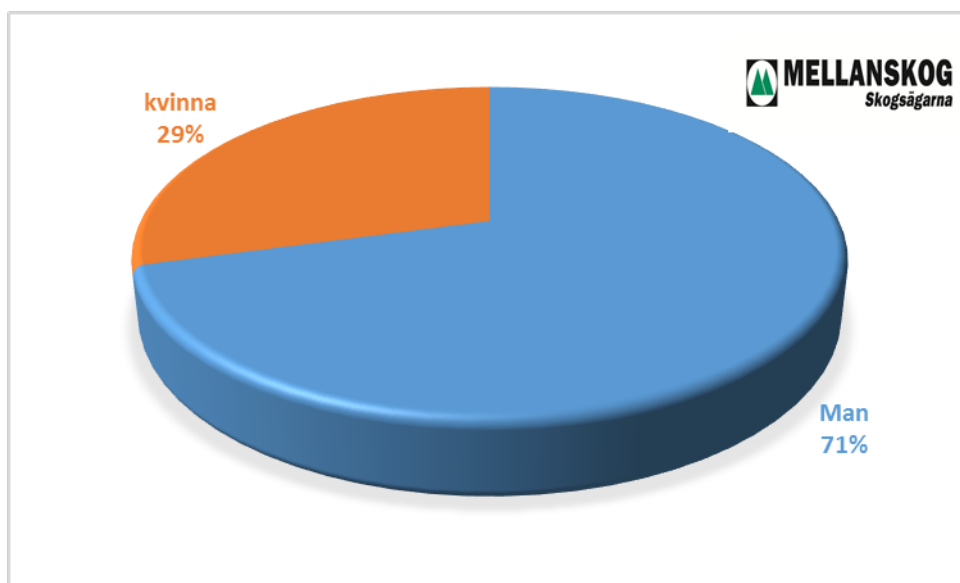
Fråga 1 "Ålder?". På den första frågan efterfrågades vilken ålder medlemmarna har.

Över hälften av de medlemmar, som svarade på enkäten, var 61 år eller äldre. 37 procent var mellan 61 – 70 år och 37 procent av medlemmarna var äldre än 70 år. 20 procent av medlemmarna är 51 – 60 år och 7 procent av medlemmarna var mellan 41 – 50 år (se figur 1).

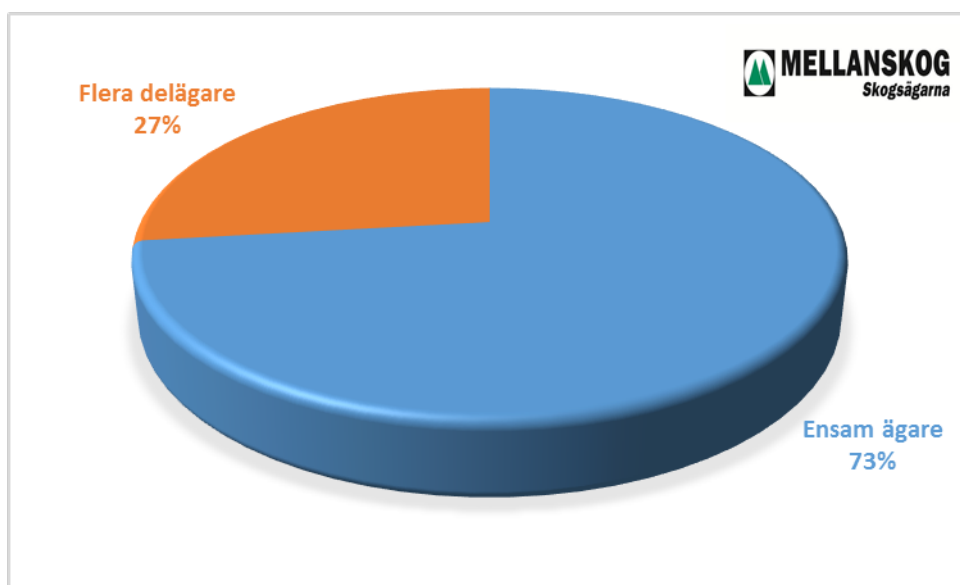
Figur 1. Visar vilken åldersfördelning medlemmarna har.

Fråga 2 "Kön?". På den andra frågan efterfrågades vilket kön medlemmarna tillhör. 71 procent av medlemmarna var män och 29 procent av medlemmarna var kvinnor (se figur 2).

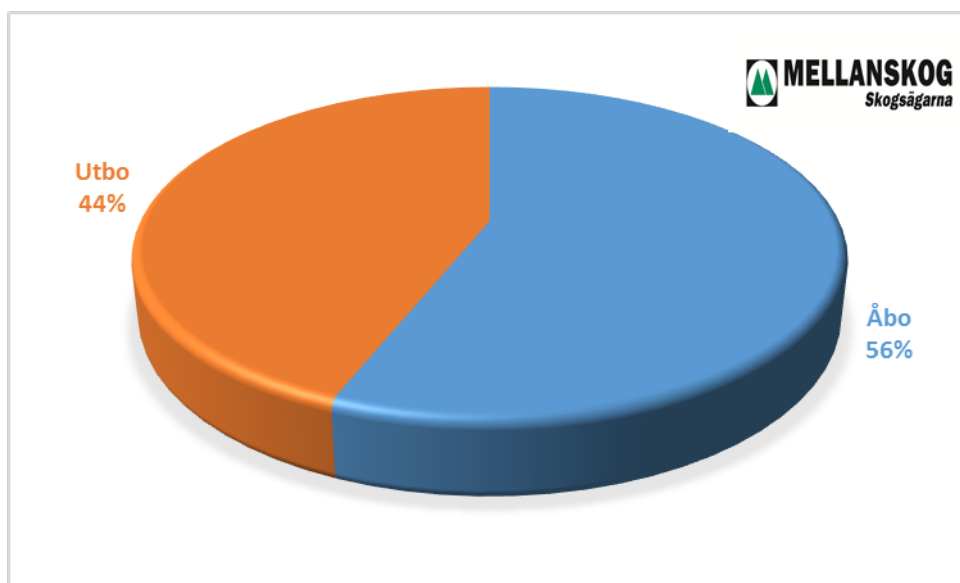
Figur 2. Visar könsfördelningen på medlemmarna.

Fråga 3 "Är du ensam ägare av fastigheten eller är ni flera delägare?". De medlemmar som svarade på den här frågan visar att 73 procent äger sin fastighet ensam och 27 procent äger den tillsammans med en närstående (se figur 3).

Figur 3. Visar ägarformen bland medlemmarna.

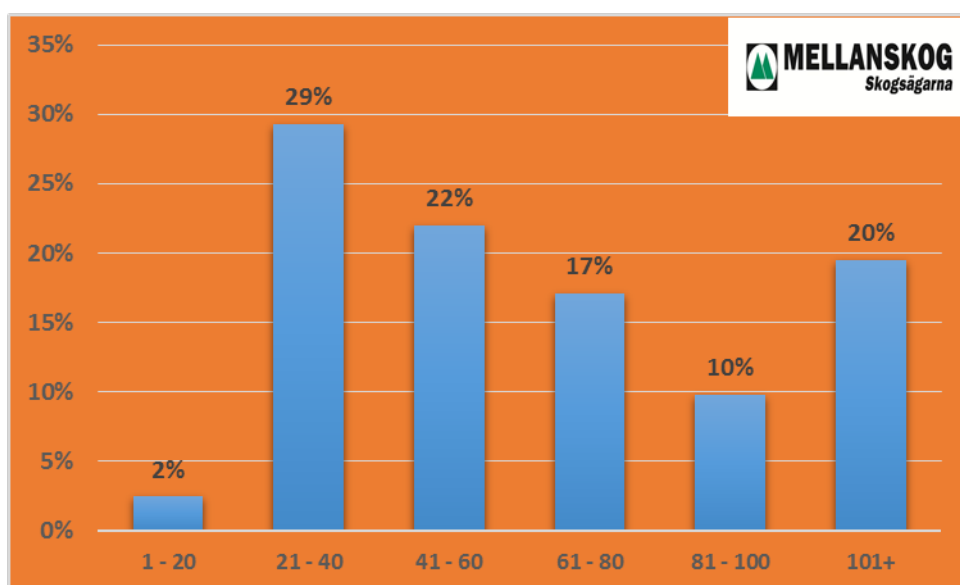
Fråga 4 "Bor du/ni i samma kommun som fastigheten är belägen?". De medlemmar som svarade på frågan visar att 56 procent är åbor och 44 procent är utbor (se figur 4).

Figur 4. Visar vad det är för typ av medlem.

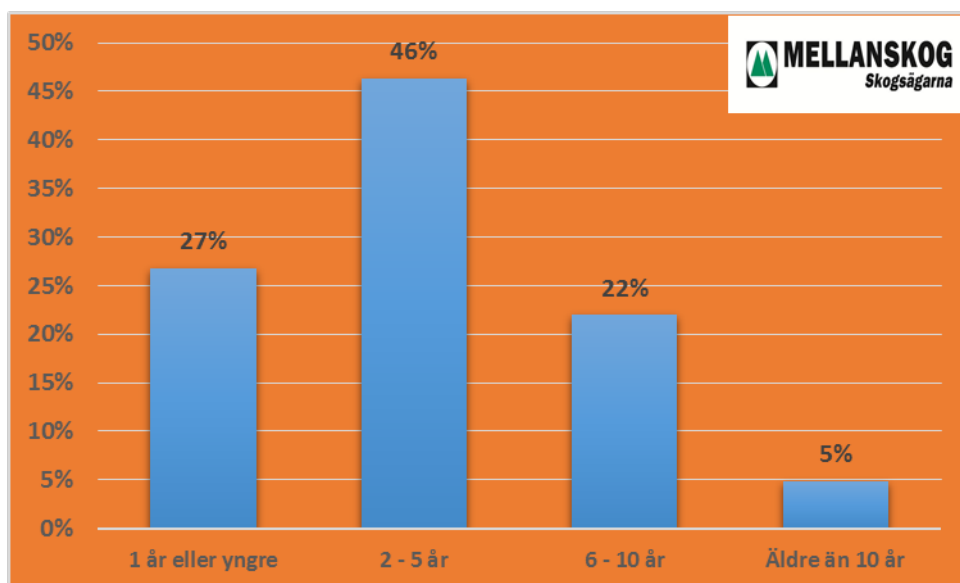
Fråga 5 "Hur många hektar produktiv skogsmark består din/er fastighet av?". Det var en jämn spridning på den produktiva skogsmarksarealen bland de medlemmar som svarade på frågan.

29 procent av medlemmarna har mellan 21 – 40 ha produktiv skogsmark, 22 procent av medlemmarna har mellan 41 – 60 ha produktiv skogsmark och 20 procent av medlemmarna har mer än 100 ha produktiv skogsmark (se figur 5).

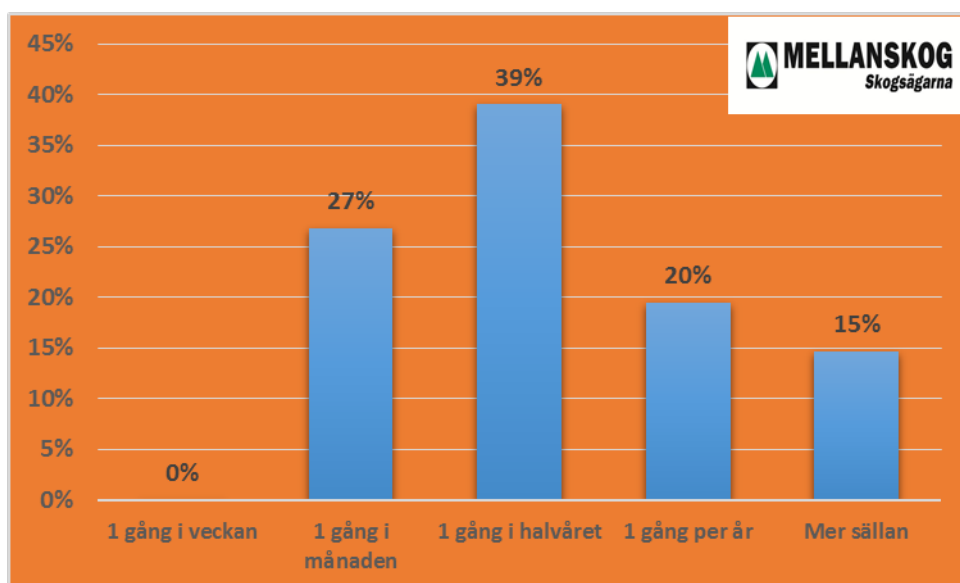
Figur 5. Visar hur många hektar produktiv skogsmark medlemmarna har.

Fråga 6 "Hur gammal är din/er skogsskötselplan?". De flesta som svarade, har relativt nya skogsskötselplaner. 27 procent har en plan som är 1 år eller yngre, 46 procent har en plan som är 2 – 5 år gammal, 22 procent har en plan som är 6 – 10 år gammal och 5 procent har en plan som är äldre än 10 år (se figur 6).

Figur 6. Visar åldern på skogsskötselplanen.

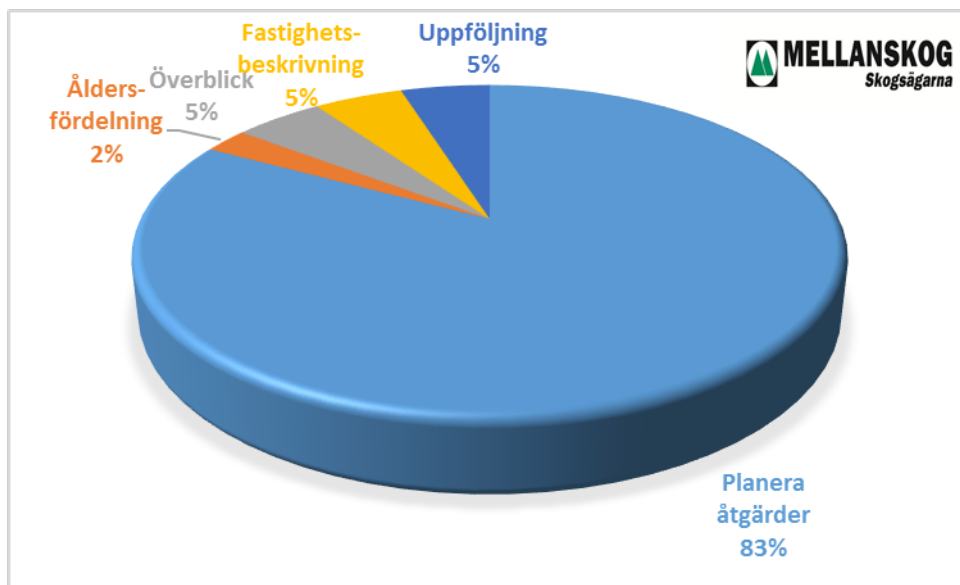
Fråga 7 "Hur ofta använder du/ni skogsskötselplanen?". Användningsgraden var relativt hög. 39 procent använder planen 1 gång i halvåret, 27 procent använder planen 1 gång i månaden, 20 procent använder planen 1 gång per år och 15 procent använder planen mer sällan. De skogsägare som använder planen mer sällan har olika svar. Någon tyckte att han/hon klarade sig utan planen och någon lämnade sitt ansvar till inspektorn (se figur 7).

Figur 7. Visar hur ofta medlemmarna använder skogsskötselplanen.

Fråga 8 "Vad använder du/ni skogsskötselplanen till?". De medlemmar som svarade på den här frågan hade nästan samma svar. 83 procent planerar åtgärder med hjälp av planen. 5 procent använder planen till uppföljning. 5 procent använder planens fastighetsbeskrivning. 5 procent använder planen för

att få en överblick över sin fastighet. 2 procent använder planen för att veta vad deras skog har för åldersfördelning (se figur 8).

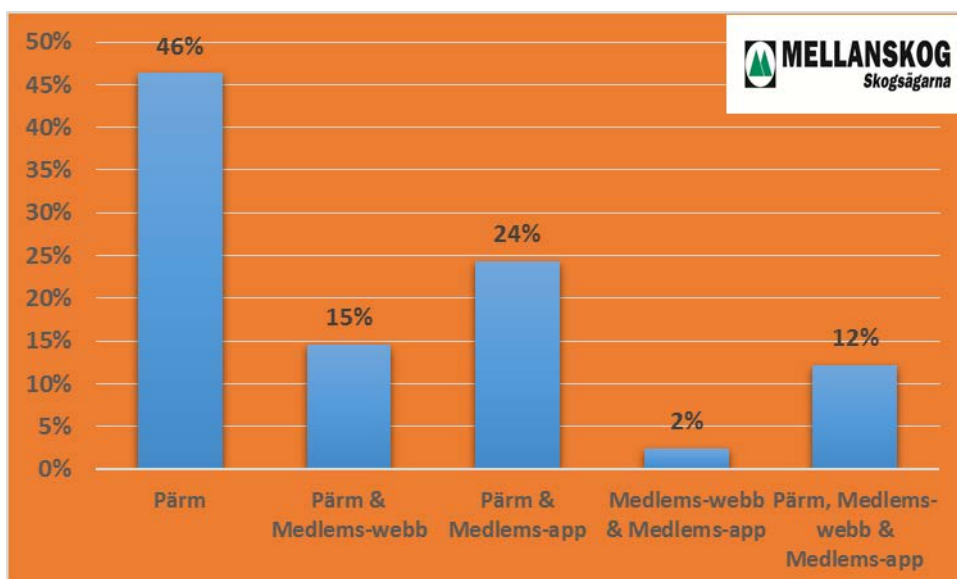

Figur 8. Visar vad medlemmarna använder skogsskötselplanen till.

Fråga 9 "Vilken form föredrar du/ni att läsa skogsskötselplanen i?"

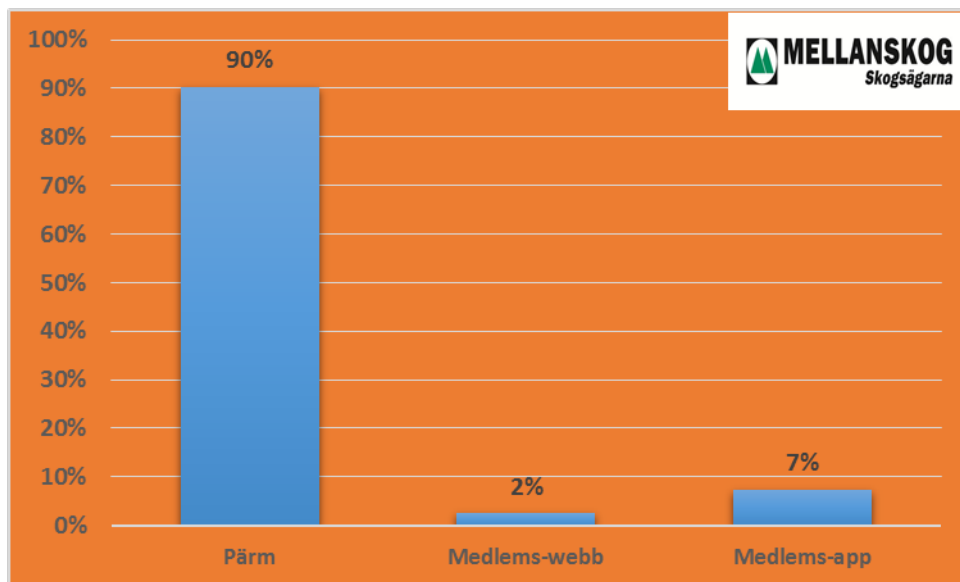
Medlemmarna visar tydligt vilken form de föredrar att läsa planen i. Det är framförallt pärmen som de föredrar, men även medlems-appen kommer inte så långt efter.

46 procent föredrar att läsa planen i pärmen och 24 procent föredrar att läsa planen i både pärmen och medlems-appen (se figur 9).

Figur 9. Visar vilken form medlemmarna föredrar att läsa skogsskötselplanen i.

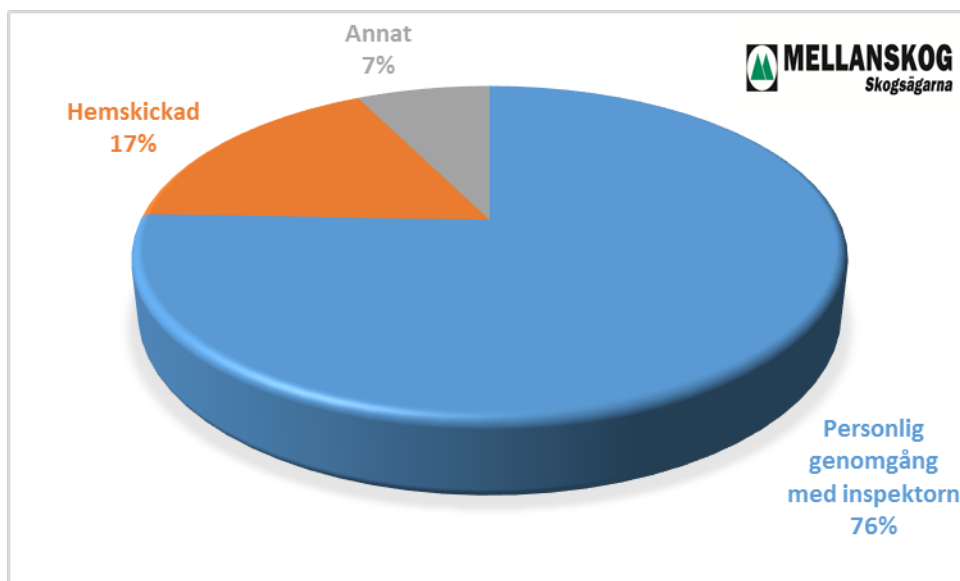
Fråga 10 "Vilken form känner du/ni dig/er mest bekväm med?". På den här frågan visar det väldigt tydligt vilken form som de känner sig mest bekväma med att läsa planen i. 90 procent känner sig mest bekväma med att läsa planen i pärmen (se figur 10).

Figur 10. Visar vilken form medlemmarna känner sig mest bekväma med att läsa skogsskötselplanen i.

Fråga 11 "Hur blev din/er skogsskötselplan presenterad för dig/er?". De flesta fick sin skogsskötselplan presenterad av inspektorn.

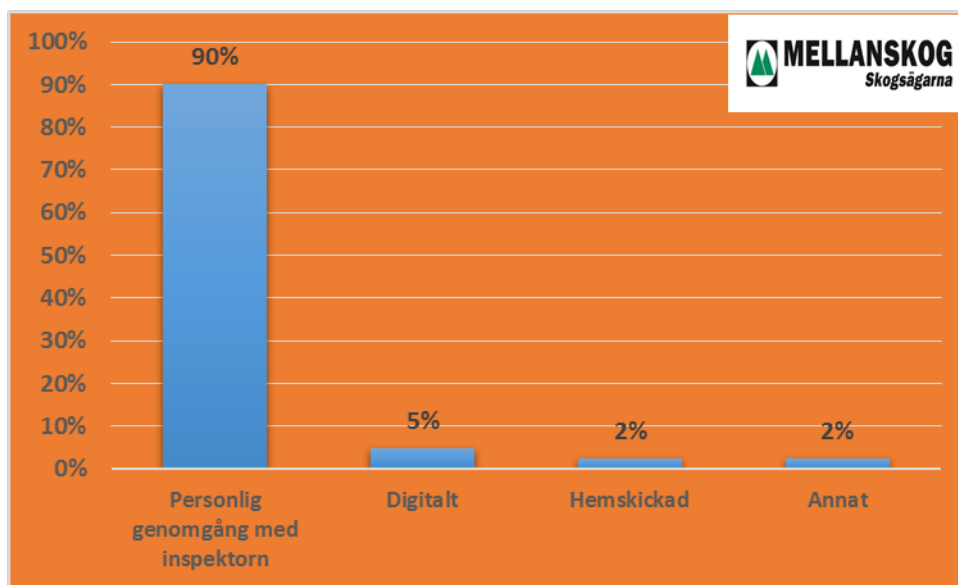
76 procent fick en personlig genomgång med inspektorn och 17 procent fick sin skogsskötselplan hemskickad (se figur 11).

Figur 11. Visar hur skogsskötselplanen blev presenterad för medlemmarna.

Fråga 12 "Hur skulle du/ni vilja få skogsskötselplanen presenterad för dig/er nästa gång?". Medlemmarna visar tydligt att de vill att skogsskötselplan ska presenteras personligen för dem.

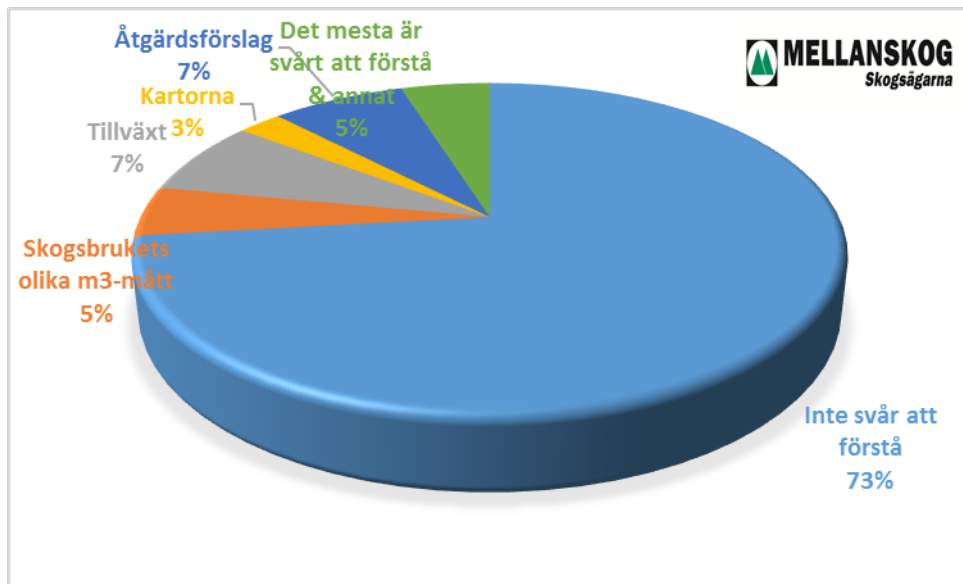
90 procent vill ha en personlig genomgång av skogsskötselplanen med inspektorn (se figur 12).

Figur 12. Visar hur medlemmarna vill att skogsskötselplan ska presenteras för de nästa gång.

Fråga 13 "Vilka uppgifter i skogsskötselplanen är svårast att förstå?". På den här frågan var det relativt många medlemmar som inte tycker att skogsskötselplanen är svår att förstå.

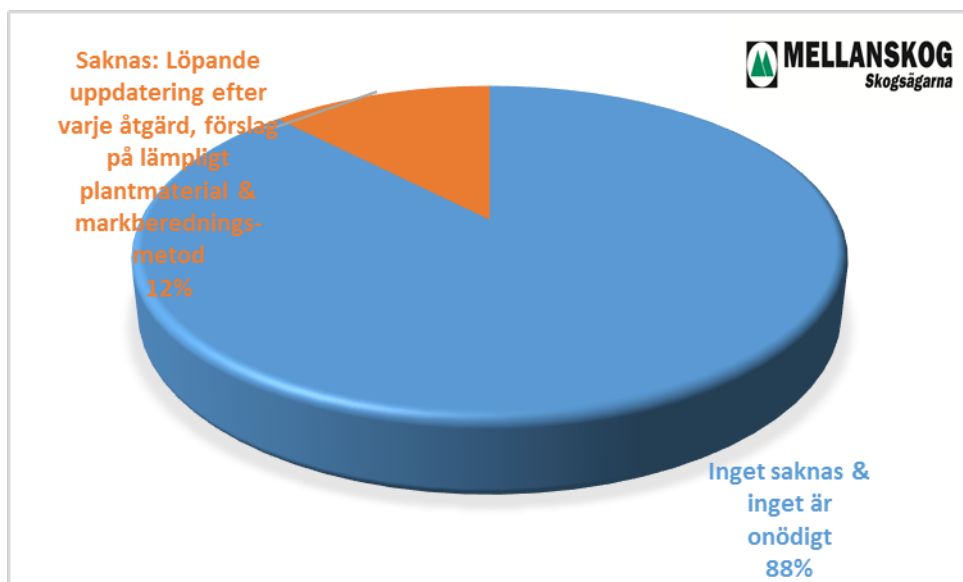
73 procent tycker inte att skogsskötselplanen är svår att förstå. 7 procent tycker att åtgärdsförslagen är svår att förstå. 7 procent tycker att tillväxtberäkningen är svår att förstå (se figur 13).

Figur 13. Visar vilka uppgifter som medlemmarna tycker är svårast att förstå i skogsskötselplanen.

Fråga 14 "Vad saknas och vad är onödigt i skogsskötselplanen, anser du/ni?". Medlemmarna är ganska överens om vad de tycker saknas och är onödigt i skogsskötselplanen.

88 procent tycker att inget saknas och inget är onödigt i skogsskötselplanen. 12 procent saknar något i skogsskötselplanen. Det finns inget i skogsskötselplanen som är onödigt anser samtliga (se figur 14).

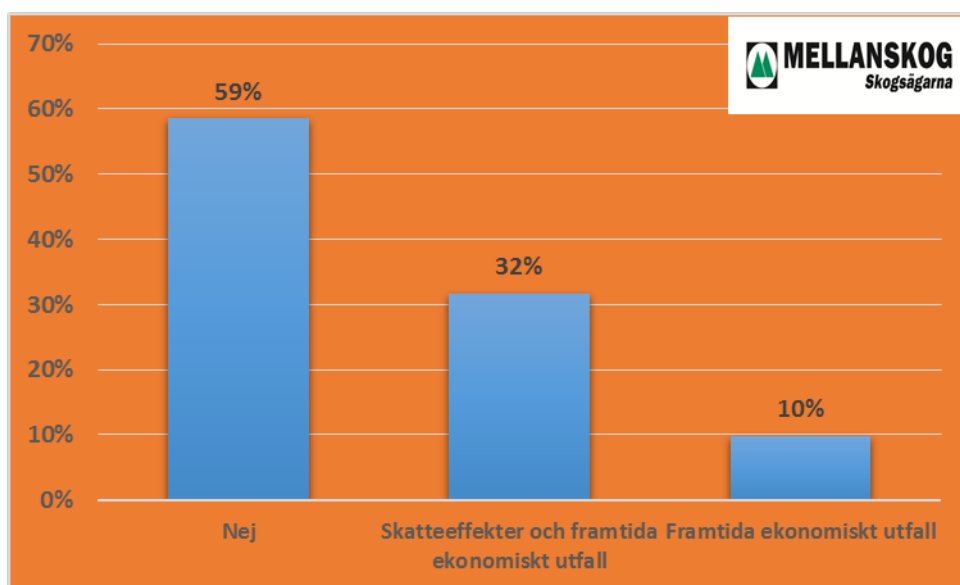
Figur 14. Visar vad medlemmarna tycker saknas och kan strykas i skogsskötselplanen.

Fråga 15 "Skulle du/ni vilja ha ekonomisk information och rådgivning samtidigt som skogsskötselplanen presenteras, t.ex. skatteeffekter och framtida ekonomiskt utfall?". Det var relativt jämna svar på den här frågan i enkäten om

man jämför svarsalternativen "Nej" och de som har svarat "Skatteeffekter och framtida ekonomiskt utfall".

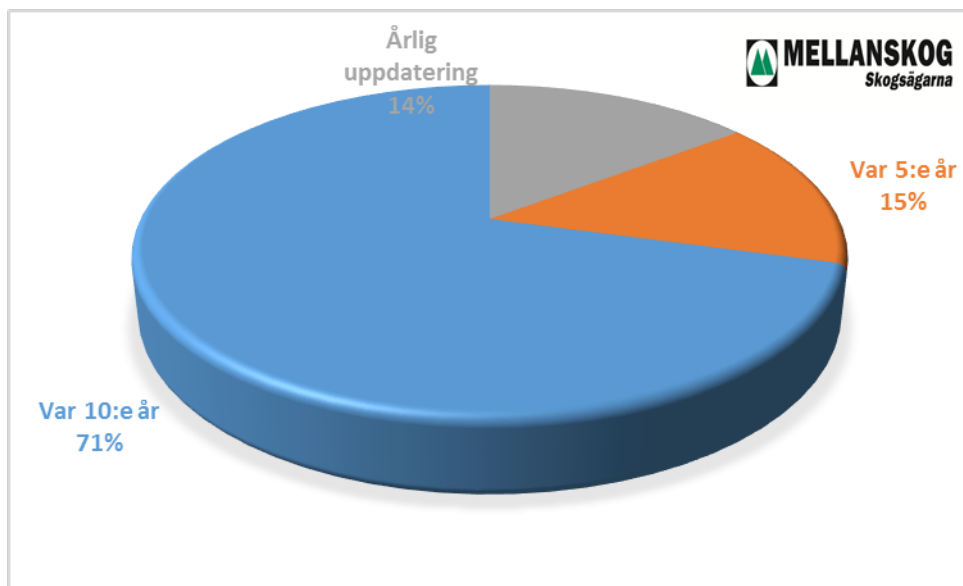
59 procent vill inte ha ekonomisk information och rådgivning samtidigt som skogsskötselplanen presenteras. 32 procent vill ha ekonomisk information och rådgivning om skatteeffekter och framtida ekonomiskt utfall samtidigt som skogsskötselplanen presenteras. 10 procent vill ha information om framtida ekonomiskt utfall samtidigt som skogsskötselplanen presenteras (se figur 15).

Figur 15. Visar om medlemmarna vill ha ekonomisk information och rådgivning samtidigt som skogsskötselplanen presenteras.

Fråga 16 "Har du/ni behov av årlig uppdatering (ajourhållning) av skogsskötselplanen eller räcker det med ny plan var 10:e år?". Medlemmarna visar tydligt hur ofta de vill att deras skogsskötselplan ska uppdateras.

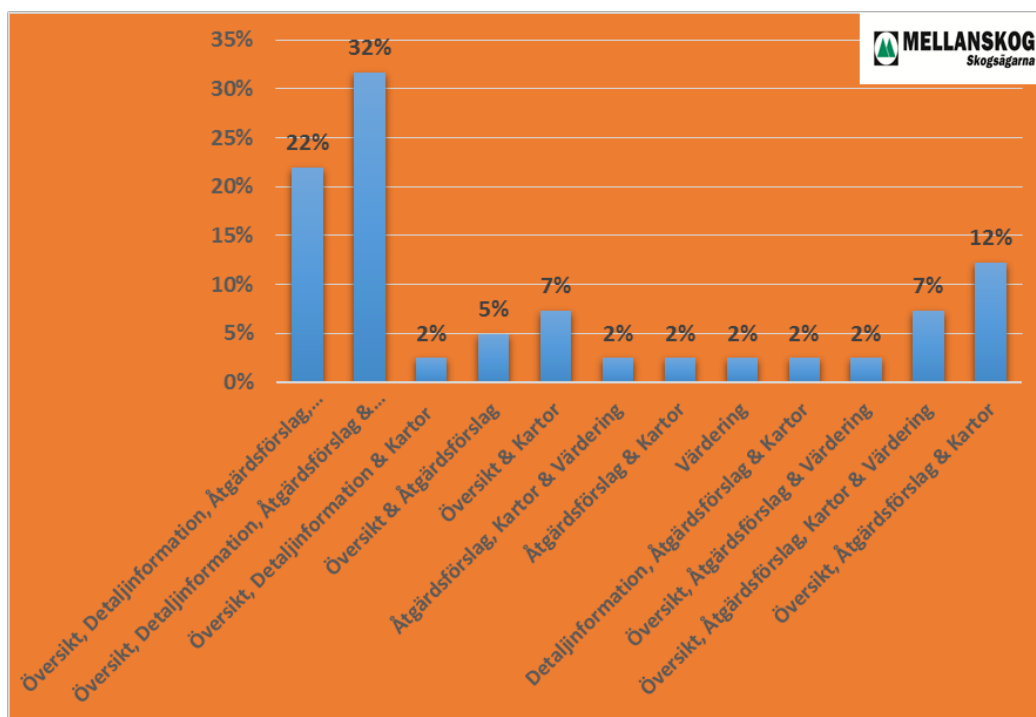
71 procent tycker att det räcker med en ny skogsskötselplan var 10:e år. 15 procent tycker att det skulle vara bra med en ny skogsskötselplan var 5:e år. 14 procent vill ha en årlig uppdatering av skogsskötselplanen (se figur 16).

Figur 16. Visar om medlemmarna har behov av årlig uppdatering av skogsskötselplanen.

Fråga 17 "Varför har du/ni en skogsskötselplan?". På den här frågan var det blandat med svar, vilket gör sammanställningen något spretig.

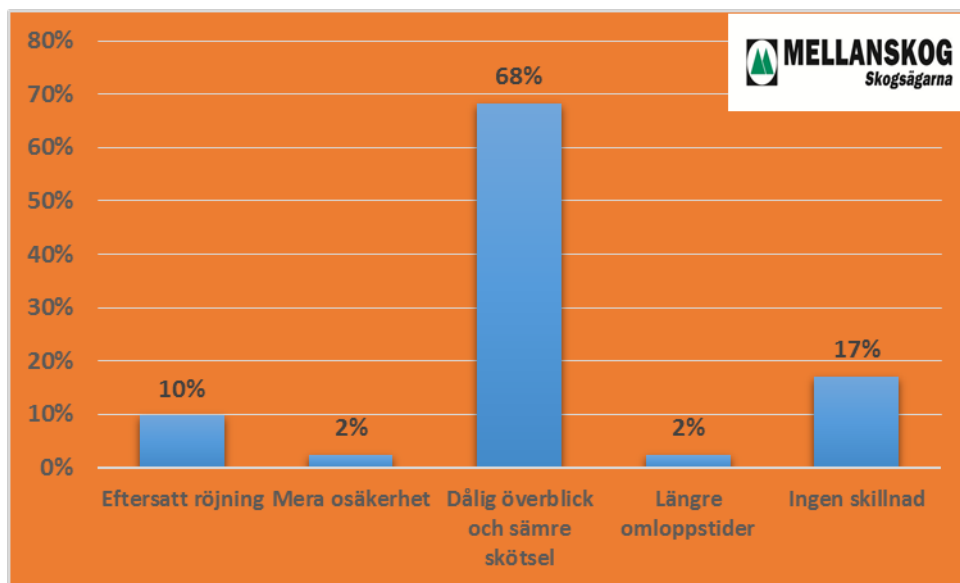
32 procent har en skogsskötselplan p.g.a. översikten, detaljinformationen, åtgärdsförslagen och kartorna. 22 procent har en skogsskötselplan p.g.a. översikten, detaljinformationen, åtgärdsförslagen, kartorna och värdering. 12 procent har en skogsskötselplan p.g.a. översikten, åtgärdsförslagen och kartorna. Vad gäller övriga förslag är det mycket jämnt bland svaren (se figur 17).

Figur 17. Visar varför medlemmarna har en skogsskötselplan.

Fråga 18 "Vilken skillnad skulle det bli i din/er skogsskötsel om du/ni inte har en aktuell skogsskötselplan?". Medlemmarna tänker här väldigt lika på hur det kan bli om man inte har en aktuell skogsskötselplan.

68 procent svarar att man får en dålig överblick och sämre skötsel om de inte har en aktuell skogsskötselplan. 17 procent svarar att det inte blir någon skillnad om de inte har en aktuell skogsskötselplan. 10 procent svarar att det blir eftersatt röjning om de inte har en aktuell skogsskötselplan (se figur 18).

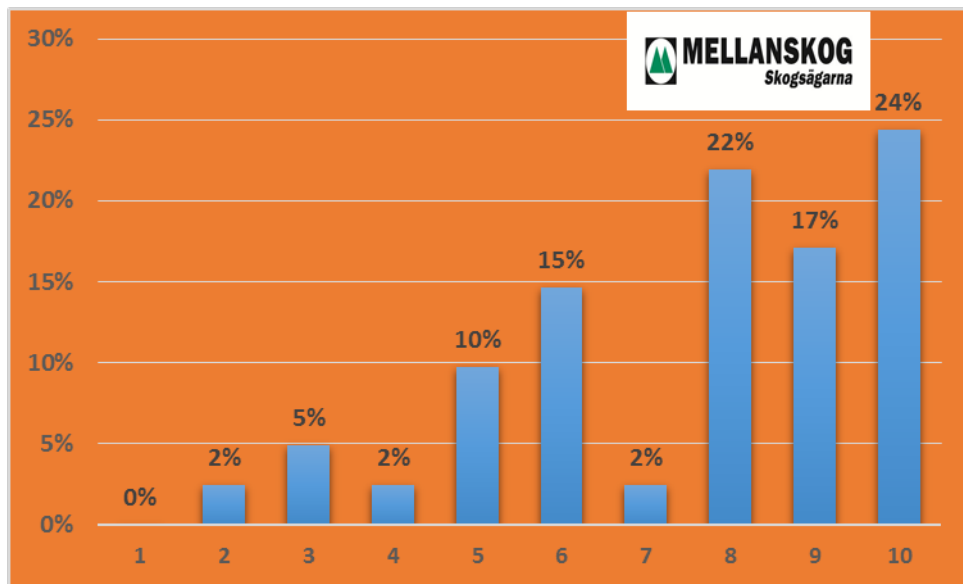

Figur 18. Visar vilken skillnad det skulle bli om medlemmarna inte har en aktuell skogsskötselplan.

Fråga 19 "Hur betydelsefull är skogsskötselplanen för dig?". Här skulle medlemmarna svara mellan siffror 1 & 10. 1 är inte betydelsefull och 10 är mycket betydelsefull.

24 procent har svarat med den högsta siffran, som är 10. Ingen medlem har svarat med den lägsta siffran, som är 1. 17 procent har svarat med siffran 9. 22 procent har svarat med siffran 8. 2 procent har svarat med siffran 7. 15 procent har svarat med siffran 6. Sammanlagt har 80 procent svarat med högre siffror än 5.

Medlemmarna visar tydligt att skogsskötselplanen är betydelsefull för de som är skogsägare (se figur 19).

Figur 19. Visar hur betydelsefull skogsskötselplanen är för medlemmarna.

5. DISKUSSION

Det finns mycket information och många studier utförda om vad skogsägare har för mål med sitt skogsägande. Många av de studier som har gjorts i ämnet pekar på att landskapsbilden är ett viktigt mål för många skogsägare. Därutöver är det även mycket traditioner som styr hur skogsägaren vill sköta sin skog. Ett annat viktigt mål som många skogsägare har, är att de vill lämna en välskött skog till nästa generation som någon gång i framtiden kommer att ta över. Man får ju heller inte glömma bort ett annat viktigt mål som många skogsägare har och det är att de vill ha ett så högt nuvärde som möjligt på sin skog. Det har också gjorts studier på att skogsskötselplanen inte anpassas till skogsägarens individuella behov och förutsättningar. Men samtidigt måste man komma ihåg att hur det än är så är skogsskötselplanen ett mycket bra stöd och hjälpmedel för den enskilde skogsägaren. Den beskriver vilka åtgärder som kan utföras, när åtgärderna kan utföras och hur åtgärderna kan utföras.

Det har inte mig veterligen gjorts några studier sedan tidigare på hur betydelsefull skogsskötselplanen är för skogsägaren. Hur betydelsefull är skogsskötselplanen för skogsägaren? Det är den frågeställningen som det här examensarbetet delvis svarar på. Svaren från några av de frågor som ställdes i enkätundersökningen kommer jag att analysera och kommentera.

”Hur gammal är din/er skogsskötselplan?”. Där kunde man se att 27 procent har en plan som är 1 år eller yngre, 46 procent har en plan som är 2 – 5 år gammal, 22 procent har en plan som är 6 – 10 år gammal och 5 procent har en plan som är äldre än 10 år. 95 procent har en plan som är inom planperioden. Det betyder att om skogsskötselplanen inte skulle vara betydelsefull, så skulle antalet planer inom planperioden vara mycket lägre.

”Hur ofta använder du/ni skogsskötselplanen?”. 27 procent använder planen en gång i månaden, 39 procent använder planen en gång i halvåret, 20 procent använder planen en gång per år. 86 procent använder planen minst en gång per år. Jag tolkar det som att planen används mycket flitigt och att det inte hinner samlas damm på den i bokhyllan. Åtgärder som ska utföras på sin skog infaller olika från år till år. Har man en välskött skog, så kanske man inte behöver göra något på flera år.

”Vad använder du/ni skogsskötselplanen till?”. 83 procent planerar åtgärder med hjälp av planen. 5 procent använder planen till uppföljning. 5 procent använder planens fastighetsbeskrivning. 5 procent använder planen för att få en överblick över sin fastighet. 2 procent använder planen för att veta vad deras skog har för åldersfördelning. Vad man alltså kan se, så används skogsskötselplanen för flera olika syften. Det flesta skogsägare planerar åtgärder med hjälp av planen och därmed kan man anta att den kommer till användning.

”Vilka uppgifter i skogsskötselplanen är svårast att förstå?”. 73 procent tycker inte att skogsskötselplanen är svår att förstå. 7 procent tycker att åtgärdsförslagen är svåra att förstå. 7 procent tycker att tillväxtberäkningen är svår att förstå. När det är 73 procent som tycker att skogsskötselplanen inte är svår att förstå, då tycker jag att man är en god bit på väg. Men det är ju klart att siffrorna kan bli bättre. En av anledningarna till att så många skogsägare inte tycker att skogsskötselplanen är svår att förstå, är att de finns intresse hos skogsägarna och att de tar åt sig informationen om hur skogsskötselplanen fungerar och kan verka som beslutstöd.

”Varför har du/ni en skogsskötselplan?”. 32 procent har en skogsskötselplan p.g.a. översikten, detaljinformation, åtgärdsförslagen och kartorna. 22 procent har en skogsskötselplan p.g.a. översikten, detaljinformation, åtgärdsförslagen, kartorna och värdering. 12 procent har en skogsskötselplan p.g.a. översikten, åtgärdsförslagen och kartorna. Det finns många anledningar till varför skogsägaren har en skogsskötselplan. Detta är glädjande att se och att det är över 50 procent som har minst 4 anledningar till varför de har en skogsskötselplan.

”Vilken skillnad skulle det bli i din/er skogsskötsel om du/ni inte har en aktuell skogsskötselplan?”. 68 procent svarar att man får en dålig överblick och sämre skötsel om de inte har en aktuell skogsskötselplan. 17 procent svarar att det inte blir någon skillnad om de inte har en aktuell skogsskötselplan. 10 procent svarar att det blir eftersatt röjning om de inte har en aktuell skogsskötselplan. 78 procent tycker att det blir en sämre skötsel om de inte har en aktuell skogsskötselplan. Det visar att skogsägarna inser vad som kan hända om man inte har en aktuell skogsskötselplan.

”Hur betydelsefull är skogsskötselplanen för dig?”. 24 procent har svarat med den högsta siffran, som är 10. Ingen medlem har svarat med den lägsta siffran, som är 1. 17 procent har svarat med siffran 9. 22 procent har svarat med siffran 8. 2 procent har svarat med siffran 7. 15 procent har svarat med siffran 6. Sammanlagt har 80 procent svarat med högre siffran än 5. Det är alltså en mycket hög andel som tycker att skogsskötselplanen är betydelsefull, men den andelen kan bli högre.

De här frågorna med svar som jag har gett mina kommentarer till skapar tillsammans den slutsatsen att en aktuell skogsskötselplan är mycket betydelsefull för skogsägaren.

6. SAMMANFATTNING

Hur betydelsefull är egentligen en skogsskötselplan, är det någonting som varje skogsägare måste ha över sin fastighet eller räcker det inte att man har sin plan i huvudet? Varje skogsägare har sina egna mål och visioner över hur de vill sköta sin skog. Sedan är det upp till skogsägarföreningarna eller skogsbolagen att hjälpa skogsägarna med rådgivning över vad som är bäst för skogsägarnas situation. För att man ska få skogsägarnas förtroende kan det kräva många års samarbete eller så räcker det med att man bara marknadsför sig på bästa sätt.

Syftet med det här examensarbetet är att ta reda på hur betydelsefull skogsskötselplanen är för skogsägaren som i det här fallet är medlem i Mellanskog. Är skogsskötselplanen betydelsefull eller är det något som bara får stå utan att användas?

För att man ska kunna ta reda på hur betydelsefull skogsskötselplanen är för medlemmar i Mellanskog, Vo Norra Dalarna, så har man valt i det här fallet att få svar på det genom en enkätundersökning. Enkäten innehåller frågor som både är öppna och slutna. Enkäter skickades till 69 medlemmar och de valdes ut slumpvis genom Mellanskogs eget medlemsregister.

Många av de skogsägare som svarade på enkäten använder planen minst en gång per år. Åtgärder som ska utföras på sin skog infaller olika från år till år. Det flesta skogsägare planerar åtgärder med hjälp av planen.

De flesta skogsägare föredrar att läsa planen i pärmen och de känner sig mest bekväma med att läsa planen i detta format. Dessutom vill de flesta skogsägare ha en personlig genomgång av skogsskötselplanen med inspektorn.

Många skogsägare har en skogsskötselplan p.g.a. översikten, detaljinformationen, åtgärdsförslagen och kartorna.

Skogsägarna tycker att det blir en sämre skogsskötsel om de inte har en aktuell skogsskötselplan.

Det är en mycket hög andel som tycker att skogsskötselplanen är betydelsefull.

7. REFERENSLISTA

7.1 Publikationer

Berglund, E. & Nilsson, H. (2012). *Enskilda skogsägares mål på avdelningsnivå – en kvalitativ studie*. Umeå: Sveriges Lantbruksuniversitet. Kandidatarbete i Skogsvetenskap 15 hp 2012:5.

Björklund, E. (2003). *Medlemmarnas syn på Norrskog*. Umeå: Sveriges Lantbruksuniversitet. Examensarbete i skogshushållning. Arbetsrapport 119 2003. ISSN 1401-1204. ISRN SLU-SRG-AR-1 1 9-SE

Gunnarsson, F & Mårtensson, C. (2004). *Vilka mål och behov har olika typer av skogsägare kring sitt skogsägande?* Uppsala: Sveriges Lantbruksuniversitet. Examensarbete i ämnet företagsekonomi/skogshushållning, skogsvetarprogrammet 99/04, SLU Examensarbete 20 hp Nr 40 2004. ISSN 1651-4467.

Lidestav, G. & Nordfjell, T. (2002). *Med skogsägaren i fokus*. Stockholm: LRF Skogsägarna.

Magnusson, M. & Forssblad, H. (2009). *Marknadsföring i teori och praktik*. Lund: Studentlitteratur

Sonesson, J., Eriksson, I., Pettersson, F. (2006). *Beslutsunderlag för privatskogsbruk*, slutrapport. Uppsala: Skogforsk. Arbetsrapport nr 610. ISSN 1404-305X.

Svanstedt, M. (2012). *Privata skogsägare – vad värderar de högst i skogsbruket?* Alnarp: Sveriges Lantbruksuniversitet. Examensarbete i skogshushållning, ingående i skogligt magisterprogram/ Jägmästarprogrammet, SLU kurskod EX0709, 30 hp nr 189.

Trost, J. med Hultåker, O. (2007). *Enkätboken*. Tredje upplagan. Studentlitteratur

Törnqvist, T. (1995). *Skogsrikets arvingar: En sociologisk studie av skogsägarskapet inom privat, enskilt skogsbruk*. Diss. Uppsala: Sveriges Lantbruksuniversitet.

Wilhelmsson, E. (2011). *Enskilda skogsägarnas målformulering*. Umeå: Sveriges Lantbruksuniversitet. Arbetsrapport 305 2011. ISSN 1401-1204. ISRN SLU-SRG-AR-305SE.

7.2 Internet

Länk A:

http://www.sverigesingenjorer.se/Global/Dokumentbibliotek/MEDLEM/egenforetagare/Innovation_och_entreprenorskap.pdf (Almi Företagspartner & Svenska Uppfinnareföreningen) Hämtad 2016-03-01

8. BILAGOR

Bilaga 1 Följebrev

sidan 31

Bilaga 2 Enkät

sidan 32

Skogsmästarprogrammet 13/16
Marcus Ollas

Bilaga 1 Följebrev

Hej skogsägare!

Jag heter Marcus Ollas och läser till Skogsmästare vid SLU Skogsmästarskolan i Skinnskatteberg.

Just nu går jag mitt sista år och som avslutande del i utbildningen gör jag mitt examensarbete i samarbete med Mellanskog, Vo Norra Dalarna.

Vi vill genom denna enkätundersökning ta reda på hur betydelsefull du/ni tycker att skogsskötselplanen är för dig/er som medlem och vad du/ni anser som kan förbättras med den.

Undersökningen kommer att skickas ut till medlemmar i Mellanskog inom Vo Norra Dalarna.

För att undersökningen ska bli så tillförlitlig som möjligt är jag väldigt tacksam om du/ni fyller i enkäten och skickar tillbaka den i det frankerade svarskuvertet innan den **2016-02-03**.

Detta kommer att vara till stor hjälp för mig i mitt examensarbete och för Mellanskogs arbete med att få nöjdare kunder.

Tack på förhand! Med vänliga hälsningar Marcus Ollas, e-post: msol0002@stud.slu.se, mobilnummer: 076-849 40 49

Mora 2016-01-20

Marcus Ollas

Skogsmästarprogrammet 13/16
Marcus Ollas

Bilaga 2 Enkät

Skogsskötselplanens betydelse

Namn: _____ Telefonnummer: _____

1. Ålder:

_____

2. Kön?

Man

Kvinna

3. Är du ensam ägare av fastigheten eller är ni flera delägare?

Ensam ägare

Flera delägare, antal delägare _____st (Inkl. dig)

4. Bor du/ni i samma kommun som fastigheten är belägen?

Ja (åbo)

Nej (utbo)

5. Hur många hektar produktiv skogsmark består din/er fastighet av?

- 1 – 20
- 21 – 40
- 41 – 60
- 61 – 80
- 81 – 100
- +100

6. Hur gammal är din/er skogsskötselplan?

- 1 år eller yngre
- 2 - 5 år
- 6 - 10 år
- Äldre än 10 år

7. Hur ofta använder du/ni skogsskötselplanen?

- 1 gång i veckan
- 1 gång i månaden
- 1 gång i halvåret
- 1 gång per år
- Mer sällan, i så fall varför?

---

8. Vad använder du/ni skogsskötselplanen till? (Ange minst tre saker)

---

9. Vilken form föredrar du/ni att läsa skogsskötselplanen i? (Flera svar möjliga)

- Pärm
- Medlems-webb
- Medlems-app – i padda eller smartphone

10. Vilken form känner du/ni dig/er mest bekväm med?

- Pärm
- Medlems-webb
- Medlems-app – i padda eller smartphone

11. Hur blev din/er skogsskötselplan presenterad för dig/er?

---

12. Hur skulle du/ni vilja få skogsskötselplanen presenterad för dig/er nästa gång?

---

13. Vilka uppgifter i skogsskötselplanen är svårast att förstå?

---

14. Vad saknas och vad är onödigt i skogsskötselplanen, anser du/ni?

Saknas:

Onödigt:

---

15. Skulle du/ni vilja ha ekonomisk information och rådgivning samtidigt som skogsskötselplanen presenteras, t.ex. skatteeffekter och framtida ekonomiskt utfall?

Vad i så fall?

---

16. Har du/ni behov av årlig uppdatering (ajourhållning) av skogsskötselplanen eller räcker det med ny skogsskötselplan var 10:e år?

I så fall hur ofta?

---

17. Varför har du/ni en skogsskötselplan? (Flera svar möjliga)

- Översikt
- Detaljinformation
- Åtgärdsförslag
- Kartor
- Värdering
- Annat

---

18. Vilken skillnad skulle det bli i din/er skogsskötsel om du/ni inte har en aktuell skogsskötselplan?

---

19. Hur betydelsefull är skogsskötselplanen för dig? (1 är inte betydelsefull och 10 är mycket betydelsefull) Ringa in ditt svar.

1   2   3   4   5   6   7   8   9   10

Tack för hjälpen!

Är du/ni intresserad/-e av att ta del av resultatet av denna enkät? Skriv i så fall din/er e-postadress här!

Email: